

Buitenlands nieuws

Duitsland

Boycot van ziekenfondspatiënten

Een groot deel van de Duitse tandartsen was eind september 1994 al bijna door hun ziekenfondsbudget voor het hele jaar heen. Dat zei Karl Horst Schirbort, de voorzitter van de Kassenzahnärztlichen Bundesvereinigung, het Duitse verbond voor ziekenfondstandartsen. Hij heeft daarom begin oktober 1994 zijn leden opgeroepen ziekenfondspatiënten de rest van het jaar alleen nog in geval van nood te behandelen. 'Met een beperkt honorarium uit een wettelijk vastgesteld budget kunnen nu eenmaal geen onbeperkte prestaties gefinancierd worden', aldus Schirbort (*Süddeutsche Zeitung*, 12 oktober 1994).

De tandartsenbond wil met de 'staking' een vuist maken tegen de Duitse minister van Gezondheidszorg, Horst Seehofer. Deze besloot eind 1992 tot een herstructurering van de gezondheidszorg. In dit zogenoemde Gesundheitsstrukturgesetz werd bepaald dat de tandartsen voortaan moesten rondkomen met een jaarlijks vastgesteld budget. Voor 1994 was het budget van 1993 verhoogd met 3,2% (evenveel als de loonstijging van de meeste werknemers). Volgens de tandartsenbond is dat veel te weinig en was 30 tot 50% van de tandartsen voor het intreden van de herfst al door het hele jaarbudget heen. De overschrijding van het budget zou het gevolg zijn van een grotere vraag naar tandheelkundige zorg: door het Gesundheitsstrukturgesetz worden patiënten ertoe gebracht om bepaalde behandelingen eerder te laten verrichten dan ze van plan waren, om zo nog te kunnen profiteren van oude, betere ziekenfondsvoorwaarden. Tandartsen moeten volgens de tandartsenbond niet-urgente behandelingen aan ziekenfondspatiënten wel weigeren, omdat zij anders de laatste maanden van het jaar voor niets zouden werken en er zelfs op toe zouden moeten leggen, omdat materiaal als amalgaam en verdoingsmiddelen uit eigen zak betaald moeten worden.

Een tandarts uit Lindenberg, Karl-Udo Schmid, zegt zijn patiënten al in een brief uitgelegd te hebben dat hij 'niet dringend noodzakelijke behandelingen dit jaar niet meer op kosten van het ziekenfonds kan uitvoeren' (*Süddeutsche Zeitung*, 14 oktober 1994). Schmid kreeg pas in september 1994 van de Kassenzahnärztliche Vereinigung Bayern te horen hoe groot zijn budget was (voor 1994!) en toen bleek dat hij dat op dat moment al met 35% overschreden had. Volgens Schmid hadden zijn patiënten het 'volste begrip' voor zijn besluit. De ziekenfondsen voelden minder met hem mee en droegen hem op zich aan zijn verplichtingen te houden, omdat men anders zou overgaan tot 'disciplinaire maatregelen of zelfs het intrekken van zijn erkenning als ziekenfondstandarts'.

Seehofer is van mening dat de Duitse tandartsen niets te klagen hebben (*Der Spiegel*, 17 oktober 1994). Hij benadrukt dat bovendien lang niet alle vergoedingen aan een maximum gebonden zijn: voor preventieve behandelingen, kaakorthopedie en prothesen geldt dat niet. Die krijgen de tandartsen dus het hele jaar door vergoed. Ook de inkomsten uit de behandeling van particuliere patiënten gaan gewoon door. Tandartsen in het westen van Duitsland verdienen gemiddeld ruim 200.000 mark, meer dan kinderartsen of internisten. Ook ziekenfondsartsen hebben een beperkt jaarbudget, maar die komen daar wel van rond. Op de vraag waarom dat de artsen wél lukt en de tandartsen niet, wijst Seehofer op de wijze waarop de tandartsen hun honorarium vaststellen. Deze hanteren een vaste vergoeding per verrichting. Artsen, daarentegen, kennen een zwevende vergoeding. Als er meer prestaties gele-

Wat tandartsen verdienen (*Süddeutsche Zeitung*, 18 oktober 1994).

verd worden, daalt de vergoeding per verrichting.

Eind oktober was het conflict nog steeds niet opgelost (*Süddeutsche Zeitung*, 28 oktober 1994). Seehofer houdt het erop dat de tandartsen bezig zijn met een 'Verunsicherungsstrategie' en hij wil geen duimbreed toegeven. Dat kan hij ook niet, want dan krijgt hij vervolgens ook de artsen, de apothekers en de farmaceutische industrie over zich heen en valt zijn hele Gesundheitsstrukturgesetz als een kaartenhuis in elkaar.

Voorlopig loopt zijn budgettaire hervorming nog als een trein. Voor zijn aantreden gingen de uitgaven in de gezondheidszorg jaarlijks met 10% omhoog. Daaraan heeft Seehofer rigoreus een eind gemaakt. Elke vorm van verzet heeft hij tot nu toe weten te breken. Toen de artsen bij de invoering van zijn nieuwe Gesundheitsstrukturgesetz dreigden met een landelijke staking, maakte Seehofer duidelijk dat elke stakende arts wegens plichtverzuim zes jaar lang geen ziekenfondspatiënten zou mogen behandelen. Dat hielp meteen. De Duitse artsen hadden, vergeleken met hun collega's elders in Europa, een werkelijk ongebreideld voorschrijfbeleid en zelfs deze nationale drift heeft Seehofer de kop weten in te drukken. Hij dreigde bij overschrijding van het budget eenvoudigweg te korten op de artsenhonoraria. Het resultaat was verbluffend: in plaats van een overschrijding met 3 miljard was er zelfs een extra bezuiniging, ook van 3 miljard (*Der Spiegel*, 27 december 1993). De kans dat de tandartsen zullen winnen, lijkt dan ook gering.

Frankrijk

Afvalbelasting

In Frankrijk gaat het afval van artsen en tandartsen nog gewoon mee met het huisvuil. Het Observatoire régional des déchets d'Ile-de-France, de instantie die in Parijs toezicht houdt op de afvalproblematiek, vindt dat daar een einde aan moet komen. Het gaat hier weliswaar om slechts zo'n 1000 ton afval, maar de naalden, tandvullingen, mesjes en verbanden - allemaal potentieel kwetsende, besmettelijke of giftige zaken -

zijn in gewone vuilniszakken voor het publiek en voor de reinigingsdienst wel zeer riskant. De reinigingsdienst heeft nu een plan openbaar gemaakt om hier wat aan te doen (*Le Monde*, 29 oktober 1994).

Het Observatoire régional des déchets wil een heel netwerk van opslagplaatsen opzetten voor medisch afval. Gespecialiseerde particuliere transportondernemingen zouden het opgezette tijden bij de medische en tandheelkundige praktijkadressen moeten ophalen. Een goed plan, maar dat alles gaat natuurlijk niet voor niets: de kosten (alleen voor Parijs) belopen zo'n 15 miljoen gulden. Het hete hangijzer is natuurlijk wie dat moet betalen. In de plannen wordt een speciale afvalbelasting voorgesteld, een 'Taxe d'enlèvement des ordures médicales'. Alle Parijse artsen en tandartsen zouden daaraan volgens een optimistische schatting f 400,- tot f 600,- per jaar moeten bijdragen.

Voor beroepsbeoefenaren met een kleine praktijk vormt f400,- al een behoorlijk bedrag. Zij vinden dan ook dat er eerst maar eens een concreet experiment moet komen, bij voorkeur gefinancierd door de regio. Verder zou er een speciale tegemoetkoming moeten komen in de vorm van een extra belastingaftrekpost.

Voor het ziekenhuisafval is er in Parijs overigens al wel een regeling. Het gaat daarbij om 30.000 tot 40.000 ton medisch afval, dat wordt verbrand in een speciaal centrum in Créteil.

Verenigde Staten

Tv-reclame van de democraten

In de Amerikaanse staat Georgia bestookt de democratische kandidaat voor het congres, Don Johnson, zijn tegenstander, een republikeinse tandarts, met een reclameboodschap die bij de tandartsen in Georgia veel verontwaardiging heeft gewekt (*The New York Times*, 30 oktober 1994).

De reclamespot begint met een opname van een patiënt, die, zittend in een tandartsenstoel, een tandarts met een masker voor naderbij ziet komen met een verdovingspuit. Daarna is er, dwars door de geluiden van een tandartsenboor en allerlei kreetjes van pijn, een stem te horen, die zegt dat de republikeinse kandidaat, Charlie Norwood, niet begrijpt hoe veel pijn hij de gezinnen in Georgia aandoet.

Martha Phillips van de Georgian Dental Association zegt dat de leden van deze organisatie de tv-reclame ervaren als een klap in hun gezicht.

Don Johnson zegt dat de reclame op deze manier gemaakt is om op te vallen. Het filmpje is humoristisch bedoeld, niet om tandartsen te beledigen. 'I've got a lot of dentists that are supporting me', aldus de congreskandidaat.

Groot-Brittannië

Tandartsen verwerpen hervormingsplan

De British Dental Association heeft, na een uitgebreide consultatie van haar leden, bekend gemaakt dat de hele beroepsgroep de voorstellen van de Britse regering tot herziening van de tandheelkunde binnen de National Health Service (NHS) 'krachtig verwerpt'. De organisatie waarschuwt dat, als deze plannen toch worden doorgevoerd, de patiënten nog meer moeite zullen hebben om een tandarts te vinden (*The Independent*, 1 november 1994).

Zoals vorige maand al in deze rubriek vermeld, gaat het bij deze voorstellen onder andere om een invoering van een vaste vergoeding voor een beperkt aantal consulten per week in plaats van een betaling voor de verrichte arbeid. Ook zouden er binnen de NHS-tandheelkunde meer vrije marktprincipes moeten gaan gelden. Uiteindelijk zou dat erin moeten resulteren dat de gezondheidsautoriteiten tandheelkundige zorg kunnen aankopen bij de goedkoopsteieder. De tandartsen zeggen dat deze voorstellen zullen leiden tot een toename van de bureaucratiesing en dat er geen verbeteringen te verwachten vallen, zolang het huidige, te lage, budget niet recht getrokken wordt.

De controverse over het budget voor tandheelkunde is twee jaar geleden begonnen, toen de Britse regering in een klap de tarieven met 7% verlaagde. De regering vond namelijk dat de tandartsen, sinds er in 1991 een nieuw contract met de NHS tot stand gekomen was, sterk overbetaald werden. Dat heeft ertoe geleid dat sindsdien nogal wat tandartsen weigeren nieuwe NHS-patiënten aan te nemen. Tegelijk is een particuliere behandeling voor veel patiënten onbetaalbaar. Weliswaar wordt de tandheelkundige verzorging ook binnen de NHS steeds duurder – zo moeten de NHS-patiënten hun kronen binnenkort 'geheel' zelf betalen (ongeveer f 225,- per kroon) – maar particuliere patiënten betalen veel meer (dan kost een kroon f 900,-!).

Joe Rich van de British Dental Association waarschuwt dat de tandheelkunde in Groot-Brittannië dreigt terug te zakken naar het niveau van vroeger tijden: 'Op den duur zullen kinderen eindigen met plastic tanden, gewoon omdat dat de goedkoopste manier van behandelen is'.

De minister van Gezondheidszorg, Gerald Malone, bestrijdt dergelijke uitspraken: 'De geruchten dat de NHS-tandheelkunde ten dode is opgeschreven, zijn sterk overdreven. Ik had gehoopt dat de tandartsen met argumenten zouden komen, maar het lijkt erop dat zij zelf geen duidelijk idee hebben hoe het verder moet'.

B. Meijer van Putten, wetenschapsjournalist